



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 399/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Z., P., zastúpenej advokátom JUDr. D. R., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 285/2009-273 zo 16. septembra 2010 a konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2010 doručená sťažnosť Z., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. D. R., P., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 285/2009-273 zo 16. septembra 2010 a konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„1) Návrhom na začatie konania zo dňa 19. 02. 2008 sa navrhovatelia I. A. H., P., II. Ing. J. Š., R. a III. H. K., P. ako podieloví spoluvlastníci pozemku parcela E KN č. 2881/2 - orná pôda o výmere 31.072 m² (zapísaný v LV kat. územia P.), na ktorej je z väčšej časti zriadená záhradkárska osada v užívaní sťažovateľa (resp. jeho členov), domáhali od sťažovateľa zaplata nájomného vo výške 10 % z hodnoty nehnuteľnosti za roky 2005 až 2007. Hodnotu pozemku určili vo výške 50,- Sk za 1 m², čo pri tvrdenej výmere užívanej sťažovateľom v rozsahu 27.084 m², predstavuje sumu 1.354.200,- Sk a z toho požadované nájomné 135.420,- Sk ročne, za tri roky 406.260,-Sk. Uplatnený nárok po zohľadnení sťažovateľom zaplateného nájomného bol vo výške 394.071,- Sk spolu s úrokom z omeškania a rozdelený medzi navrhovateľov podľa ich spoluvlastníckych podielov. Vo veci bolo vedené konanie na Okresnom súde Prešov pod č. k. 29 C 51/2008.

2) Sťažovateľ ako žalovaný v súdnom konaní uplatnený nárok v celom rozsahu neuznal. Nájomné bolo platené včas, dokonca predčasne za prebiehajúci kalendárny rok trvania nájomného vzťahu a v správnej, dokonca vyššej výške, určenej v súlade so zákonom č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim.

V priebehu konania sťažovateľ namietal znalecký posudok č. 18/2009 zo dňa 24. 06. 2009 vypracovaný Ing. J. Š., Csc., pretože znalec napriek existencii osobitného právneho predpisu - vyhláška MP SR č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich na účely pozemkových úprav, ktorá mala byť použitá v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. (toto ustanovenie odkazuje na použitie § 43 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb., v znení zákona č. 549/2004 Z. z., o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách - ide o splnomocňujúce ustanovenie, na základe ktorého MP SR vydalo vyhlášku č. 38/2005 Z. z.), znalec tiež vychádzal z nesprávnych údajov (cena pozemkov v Meste P.) a výrazným spôsobom nadhodnotil použité koeficienty, čo zásadne navýšilo ním určenú výšku nájomného, ktorá je zjavne neprimeraná a účelová. Pri správnom postupe

určenia nájomného v súlade s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na vec a zohľadňujúc správnu BPEJ pozemku navrhovateľov, by bolo nájomné vo výške 0,07 Sk za 1 m².

Sťažovateľ v konaní ďalej namietal aj nezrovnalosti v ním užívanej výmere pozemku navrhovateľov, ale najmä nepoužiteľnosť rozsudku ESLP vo veci Urbárska obec T. proti Slovenskej republike zo dňa 27. 11. 2007 a zo dňa 27. 01. 2009 k sťažnosti č. 7425/01.

3) Okresný súd Prešov vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 29 C 51/2008-199 zo dňa 14. 10. 2009, ktorým zaviazal sťažovateľa zaplatiť navrhovateľom tam uvedené sumy spolu s úrokmi z omeškania z titulu dlžného nájomného, prisúdil im náhradu trov konania, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť štátu trovy konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi účastníkmi konania vznikol zákonný nájomný vzťah podľa § 3 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. od účinnosti tohto zákona (26. 03. 1997). Súd bol ale podľa § 135 OSP viazaný rozsudkom ESLP vo veci Urbárska obec T. proti Slovenskej republike, preto zohľadnil výsledky znaleckého dokazovania, kde znalec postupoval podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku a ním určené nájomné je primerané vo vzťahu k oboj stranám sporu. Vychádzajúc zo záverov rozsudku ESLP totiž nie sú dané žiadne požiadavky všeobecného záujmu, ktoré by boli dostatočne silné na to, aby ospravedlnili takú nízku výšku nájomného nezohľadňujúcu skutočnú cenu pôdy. Súčasná právna úprava zákona č. 64/1997 Z. z. určuje tzv. úradnú cenu pozemku podľa BPEJ bez zohľadnenia skutočnej ceny pôdy. Úrok z omeškania priznal od 02. 04. kalendárneho roka - po splatnosti nájomného podľa § 4 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z. Náhradu trov konania navrhovateľom priznal konajúci súd v plnom rozsahu s odôvodnením, že výška nároku závisela od znaleckého dokazovania.

4) Proti rozsudku prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie zo dňa 24. 11. 2009, v ktorom žiadal zrušiť napadnuté rozhodnutie a vrátiť vec na ďalšie konanie. Namietaný bol znalecký posudok ako taký, nesprávny postup znalca, ako aj jeho závery, a ich nepoužiteľnosť v tomto konaní. Spolu s tým sťažovateľ namietal porušenie jeho práva na vyjadrenie sa k dôkazom (vyjadrenie znalca k námietkam sťažovateľa proti znaleckému posudku bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené dňa 13. 10. 2009 a pojednávanie vo veci bolo vytyčené na deň 14. 10. 2009). Opakovane vzniesol námietku aplikovateľnosti

rozsudku ESLP opierajúc sa aj o list MP SR zo dňa 28. 10. 2009, kde sa konštatuje, že rozsudok sa vzťahuje na individuálny prípad a je nepoužiteľný pre iné konania.

V doplnení odvolania zo dňa 26. 02. 2010 sťažovateľ navyiac uviedol, že rozsudok ESLP je nepoužiteľný aj pre odlišnosti medzi tamtým a týmto prípadom a pre retroaktivitu jeho účinkov, že tento rozsudok ESLP nespochybnil platnosť zákona č. 64/1997 Z. z., jeho súlad s Ústavou SR a článkom 1 Protokolu č. 1 Dohovoru a uznal všeobecný verejný záujem štátu, ktorý tento zákon sleduje pri vysporiadaní vlastníctva v záhradkových osadách. Súd prvého stupňa neprihliadal na platnú legislatívu a nezohľadnil ani nález Ústavného súdu SR 17/00 z 30. 05. 2001 uverejnený v Zbierke zákonov SR, čiastka 94, pod č. 224/2001, ktorý okrem ustanovenia § 17 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z. z. nekonštatoval a to ani čiastočne jeho protiústavnosť. Sťažovateľ ďalej bližšie a konkrétnejšie vyvrátil závery a postupy znalca Ing. J. Š., Csc., ako aj kritéria a použité podkladové údaje a svojimi logickými argumentmi preukázal neprimeranosť znalcom určeného nájomného, ktoré nezodpovedá zákonnému ani obvyklému nájomnému za takýto typ pozemku.

Právny zástupca sťažovateľa podaním zo dňa 03. 03. 2010 doplnil podané odvolanie. Vychádzajúc z odborného vyjadrenia č. 1/2010 zo dňa 29. 01. 2010 vypracovaného znalkyňou Ing. V. M. konštatuje, že závery znaleckého posudku Ing. J. Š., Csc. neobstoja, nájomné je neprimerane vysoké a určené v rozpore so zákonom. Namietaný bol opakovane procesný postup súdu prvého stupňa a priznanie úrokov z omeškania z titulu retroaktivity účinkov.

5) V odvolacom konaní vedenom na Krajskom súde v Prešove pod č. k. 5 Co 285/2009, odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania svojim rozsudkom zo dňa 16. 09. 2010 potvrdil rozsudok súdu 1. stupňa v jeho napadnutej časti a rozsudok zrušil vo výroku o trovách konania vo vzťahu navrhovateľa I. a sťažovateľa a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, správne bol zistený zákonný nájomný vzťah, správne bolo určené primerané nájomné podľa znaleckého posudku Ing. J. Š., správne bol aplikovaný rozsudok ESLP. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd v podstate kopíruje odôvodnenie prvostupňového rozsudku.

K odvolacím námietkam sťažovateľa uvádza, že v dôsledku aplikácie § 120 ods. 4 OSP na odborné vyjadrenie Ing. V. M. nemožno prihliadať, súd 1. stupňa svojim postupom

neodňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a odvolací súd neprihliadol ani na odvolaciu námietku ohľadom nezistenia užívanej výmery znalcom.

6) Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 285/2009-273 zo dňa 16. 09. 2010 bol sťažovateľovi doručený dňa 18. 10. 2010 a týmto dňom nadobudol právoplatnosť.“

Sťažovateľka ďalej uviedla:

«Podľa názoru sťažovateľa sú právne závery konajúcich všeobecných súdov – Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod č. k. 5 Co 285/2009 a Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod č. k. 29 C 51/2009 – nezlučiteľné s Ústavou SR a Dohovorom z dôvodov:

- obidve rozhodnutia sú nezákonné, lebo aj napriek existencii osobitných právnych predpisov upravujúcich spôsob výpočtu nájomného v záhradkárskych osadách, sa opierajú o znalecký posudok, ktorý na výpočet použil všeobecnú úpravu a určil neprimerane vysoké nájomné za typ pôdy užívaný sťažovateľom, teda došlo k odobreniu konania, ktorým sa obchádza, resp. priamo ignoruje platný a účinný zákon (zákon č. 64/1997 Z. z.),

- obidve rozhodnutia sú arbitrárne a neobsahujú dostatočné a najmä relevantné odôvodnenie aplikovateľnosti rozsudku ESLP (uprednostnenie judikatórneho výkladu práva pred platnou legislatívou) ani vysporiadanie sa so zásadnými námietkami sťažovateľa (odvolací súd reálne nepreskúmal odvolacie dôvody sťažovateľa),

- obidve rozhodnutia porušujú princíp zákazu retroaktivity, keď na právny vzťah účastníkov konania z obdobia rokov 2005 až 2007 aplikujú právne závery vyplývajúce z individuálneho právneho aktu týkajúceho sa iného prípadu a ktorý bol prijatý až dňa 27. 11. 2007,

- postupom konajúcich súdov bol porušený aj princíp kontradiktórnosti a princíp „rovnosti zbraní.“»

Sťažovateľka v texte sťažnosti ďalej podrobnejšie odôvodňuje uvedené námietky a napokon žiada, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod č. k. 5 Co 285/2009 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Co 285/2009-273 zo dňa 16. 09. 2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 254,88 Eur na účet jeho právneho zástupcu do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu alebo označeného rozhodnutia

orgánu štátu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj judikatúru vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia

nemusi dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 285/2009-273 zo 16. septembra 2010, ktorý navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, pričom právne odôvodňuje svoje námietky znaleckým posudkom (nesprávnym postupom znalca), porušením svojho práva na vyjadrenie sa k dôkazom, chybnou aplikovateľnosťou a nepoužiteľnosťou rozsudku ESLP vo veci Urbárska obec T. proti Slovenskej republike z 27. novembra 2007 a z 27. januára 2009 k sťažnosti č. 74258/01 na označenú vec, ako aj nezohľadnením platnej legislatívy a nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 17/00 z 30. mája 2001.

Krajský súd v označenom rozhodnutí ako súd odvolací potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 29 C 51/2008-199 zo 14. októbra 2009 v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade. Vo svojom rozsudku okrem iného uviedol, že *„na základe podaných odvolaní preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p., pretože tu nie sú dané dôvody podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. na prejednanie odvolania na nariadenom odvolacom pojednávaní (nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nebolo rozhodnuté súdom prvého stupňa podľa § 115a a nevyžaduje si to ani verejný záujem) s tým, že upovedomenie o termíne verejného vyhlásenia rozsudku s oznámením miesta a času vyhlásenia rozhodnutia, vyvesil na úradnej tabuli súdu dňa 10. 9. 2010 a zistil, že odvolanie žalovaného dôvodné nie je a odvolanie žalobcu v 1. rade dôvodné je.“*

Krajský súd ako súd odvolací v odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol:

„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a v podrobnostiach naňho odkazuje.“

V súlade s uvedeným ústavný súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresného súdu, ktorého podstatu tvorí toto:

„Pri rozhodnutí v predmetnom spore súd vychádzal z rozsudku ESLP zo dňa 27. 11. 2007 a zo dňa 27. 1. 2009 k sťažnosti č. 74258/01 pre porušenie článku 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru/ spravodlivé zadosťučinenie za porušenie majetkových práva v dôsledku zákonom zriadeného nájmu pôdy a prevodu pôdy na záhradkárov v spore Urbárska obec T. proti Slovenskej republike.

Európsky súd pre ľudské práva pri prijatí sťažnosti č. 74258/01 vychádzal aj z právneho predpisu č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradných osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim, ktorým sa upravuje užívanie pozemkov záhradkárskymi osadami a prevod vlastníckych práv k týmto pozemkom.

Podľa dôvodovej správy existoval verejný záujem na pozemkových úpravách v Slovenskej republike. V tomto smere bolo vyporiadanie vlastníctva pozemkov v zriadených záhradkárskych osadách aj za cenu odňatia vlastníckeho práva istej časti občanov vo verejnom záujme i z toho dôvodu, že malo prispieť k posilneniu právnej istoty a to nielen užívateľov, ale aj vlastníkov.

Pokiaľ ide o užívateľov, mali získať vlastníctvo k pozemkom, ktoré zhodnotili svojou dlhoročnou prácou a investíciami a vlastníci by pravdepodobne naďalej prenechali pozemky záhradkárom, ale iba obmedzene na určitý čas, pričom pridelenie iných vhodných parciel tento problém vyrieši.

Súčasne bol v dôvodovej správe vyjadrený názor, že náhrada podľa kvality a výmery pozemku je primeraná.

Peňažná náhrada mala byť poskytnutá iba výnimočne.

Zákon nadobudol účinnosť 26. 3. 1997. Podľa § 3 zákona dňom jeho účinnosti vzniká medzi užívateľmi a vlastníkami pozemkov nájomný vzťah.

Podľa § 4 zákona cena ročného nájomného je 10 % z úradne zistenej ceny pozemku.

Vychádzal aj z nálezu ÚS SR 17/00, ktorý dňa 30. 5. 2001 konštatoval iba rozpor § 17 ods. 3 zák. č. 64/1997 s ústavnou ochranou vlastníckeho práv.

Čo sa týka povinného nájmu pôdy záhradkárom ústavný súd konštatoval, že išlo len o dočasné opatrenie do prevodu vlastníckeho práva na záhradkárov v súlade s ustanoveniami zákona nájomný vzťah mal za cieľ poskytnúť užívateľom právnu istotu

a zabezpečiť optimálne využitie predmetného územia so zreteľom na požiadavky krajiny a životného prostredia, a ako taký bol vo verejnom záujme.

Ďalej konštatoval, že parlament tým, že zaviazal vlastníkov prenajať pôdu záhradkárom neprekročil svoju mieru voľnej úvahy a vytvoril spravodlivú rovnováhu medzi všeobecným záujmom a ochranou individuálnych práv.

Preto ust. § 3 zák. č. 64/1997 Z. z. nebolo v rozpore s článkom 1 Protokolu č. 1 Dohovoru.

Pokiaľ išlo o argumentáciu neprimerane nízkeho nájomného podľa § 4 zák. č. 64/1997 Z. z. ústavný súd mal za to, že článok 1 Protokolu 1 Dohovoru neukladá zmluvným stranám osobitné záväzky, pokiaľ ide náhradu za použitie majetku vo všeobecnom záujme. Nezistil náznak, že by príslušné ustanovenie bolo protiústavné.

Podľa článku 1 Protokolu č. 1 Dohovoru 209/1992 Zb. o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Protokolov na tento Dohovor nadväzujúcich, každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok, nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku s súlade so všeobecnými záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

ES LP zo dňa 27. 11. 2007 konštatoval, že zákonom č. 64/1997 Z. z. zriadený nájom pozemkov za podmienok príslušného zákona je nezlučiteľný s právom sťažovateľa na pokojné užívanie pozemku a výška ročného nájomného podľa § 4 zák. č. 64/1997 a § 15 ods. 5, 7 vyhl. č. 465/1991 Zb. vo výške 10 % z hodnoty pozemkov úradnej ceny najmenej 0,30 Sk/m² je neprimerane nízka.

Súd nevidel žiadne požiadavky všeobecného záujmu, ktoré by boli dostatočne silné na to, aby ospravedlnili nízku výšku nájomného nijako nezohľadňujúcu skutočnú cenu pôdy.

Z uvedeného dôvodu v tomto smere konštatoval porušenie článku 1 Protokolu 1 Dohovoru.

Z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že právny vzťah medzi spornými stranami by sa mal spravovať zákonnými ustanoveniami zák. č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim.

Účinnosťou tohto zákona dňa 26. 3. 1997 vznikol medzi nimi v súlade s ust. § 3 ods. 1 nájomný vzťah zo zákona.

Výška nájomného je určená ustanovením § 4 zák. č. 64/1997 Z. z.. Jeho výška do 1. 11. 2004 bola určená sumou 10 % z ceny pozemkov zistenej podľa osobitného zákona - vyhlášky Ministerstva financií 465/1991 Zb. najmenej vo výške 0,30 Sk/m².

Novelou účinnou od 1. 11. 2004 do 30. 4. 2008 výška nájomného je 10 % z ceny pozemkov zistenej podľa osobitného predpisu s odkazom na § 43 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách s nadväznosťou na vyhlášku Ministerstva pôdohospodárstva č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich.

Uvedená vyhláška opätovne upravuje výpočet tzv. úradnej ceny pozemkov podľa bonitovanej pôdnoekologickej jednotke a tomu zodpovedajúcej sadzbe podľa prílohy 1 vyhlášky.

Príloha 5 vyhlášky upravuje vzorec výpočtu hodnoty ako súčin výmery a jednotkovej hodnoty pozemku v danom prípade podľa predložených listinných dôkazov žalovaných je to súčin výmery pozemku užívanej 27.084 m² a jednotkovej ceny 0,65 Sk/m² vo výške 17.004,60 Sk, teda hodnota ročného nájmu je 1.760,50 Sk, čo predstavuje 0,07 Sk/m².

Vzhľadom na rozsudok ESLP zo dňa 27. 11. 2007, ktorý konštatoval, že povinný nájom pôdy a výška nájomného podľa zák. č. 64/1997 Z. z. porušuje článok 1 Protokolu 1 Dohovoru a viazanosťou súdu týmto rozhodnutím v súlade s ust. § 135 O. s. p., pri určení výšky nájomného vychádzal z jeho všeobecnej hodnoty podľa vyhl. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.

Rozsudok ESLP zo dňa 27. 11. 2007 v bode 144 konštatoval, že nevidí žiadne požiadavky všeobecného záujmu, ktoré by boli dostatočne silné na to, aby ospravedlnili takú nízku výšku nájomného nezohľadňujúcu skutočnú cenu pôdy.

V tom čase súd vychádzal z úpravy § 4 zák. č. 64/1997 Z. z. účinnej do 31. 10. 2004, kedy hodnota pozemku sa určovala podľa vyhl. 465/1991 Zb..

Vtedy zák. č. 64/1997 v § 4 určoval ešte minimálnu výšku nájomného 0,30 Sk/m².

Právna úprava platná pre určenie nájomného za sporné obdobie r. 2005 - 2007 od 1. 11. 2004 do 30. 4. 2008 odkazovala na ust. § 43 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. a táto

na vyhl. č. 38/2005 Z. z., ktorá opätovne upravovala iba výpočet tzv. úradnej ceny pozemku podľa bonitovanej pôdnoekologickej jednotky nezohľadňujúc skutočnú cenu pôdy.

Dokonca v danom prípade je hodnota ročného nájomného na m² ešte nižšia ako hodnota minimálneho nájomného upraveného v § 4 zák. č. 64/1997 z. z. účinného do 31. 10. 2004.

Vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku Ing. J. Š. č. 18/2009 všeobecná hodnota nájomného za užívanie parc. č. 2881/2 vo vlastníctve žalobcov vo výmere 27.001 m² za rok 2005 je 2.905,52 EUR, rok 2006 3.119,62 EUR a rok 2007 je 3.229,58 EUR.

Znalec pri určení hodnoty nájomného vychádzal z metodického postupu polohovej diferenciacie podľa prílohy 3 bodu G vyhl. č. 492/2004 Z. z. a podľa stanovenej všeobecnej hodnoty pozemku.

Na porovnanie primeranosti výšky nájmu určenej znalcom súd vzal do úvahy aj Všeobecne záväzné nariadenie Mesta P. rok 2005, ktoré pre účely nájmu mestských pozemkov určilo výšku nájmu 800,- Sk/m², kým v danom prípade je jednotková cena 0,11 EUR/m², t. j. 3,- Sk/m².

Preto na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že znalcom určená výška nájmu je primeraná vo vzťahu k obojstranným stranám.

Za rok 2005 bola určená výška ročného nájmu 2.905,52 EUR po odpočítaní uhradeného nájomného 269,70 EUR, tak výška nájmu predstavuje 2.635,82 EUR, za rok 2006 2.849,92 EUR (určená výška 3.119,62 EUR - výška uhradeného nájomného 269,70 EUR) a za rok 2007 2.959,91 EUR (určená výška 3.229,58 EUR - výška uhradeného nájomného 269,67 EUR).

Na základe uvedených skutočností mal žalovaný v prospech žalobcu v 1. rade uhradiť nájomné vo výške zodpovedajúcej jeho spoluvlastníckemu podielu 1/2 za rok 2005 1.317,90 EUR, rok 2006 1.424,96 EUR a rok 2007 1.479,95 EUR a v prospech žalobcov v 2. a 3. rade každému v podiele 1/4 za rok 2005 658,96 EUR, rok 2006 712,48 EUR a rok 2007 739,48 EUR.

Preto súd vyhovel žalobe v prospech žalobcu v 1. rade vo výške 4.222,81 EUR so 7 % úrokom z omeškania zo sumy 1.317,90 EUR od 2. 4. 2006 do zaplataenia a 8,5 % úrokom z omeškania (vo výške uplatnenej) zo sumy 1.424,96 EUR od 2. 4. 2007 do zaplataenia a zo sumy 1.479,95 EUR od 2. 4. 2008 do zaplataenia a

voči žalobcom v 2. a 3. rade každému vo výške 2.111,42 EUR so 7 % úrokom z omeškania zo sumy 658,96 EUR od 2. 4. 2006 do zaplataenia a s 8,5 % úrokom z omeškania (vo výške uplatnenej) zo sumy 712,48 EUR od 2. 4. 2007 do zaplataenia a zo sumy 739,48 EUR od 2. 4. 2008 do zaplataenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Úrok z omeškania bol priznaný v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného do 31. 12. 2008 odo dňa nasledujúceho po splatnosti nájomného podľa § 4 ods. 2 zák. č. 64/1997 Z. z., podľa ktorého je nájomné splatné do 1. apríla nasledujúceho roka.

Keďže výsledok konania závisel od záverov znaleckého posudku, súd priznal žalobcom v 1. - 3. rade plnú náhradu trov konania.

Žalobcovi v 1. rade za zaplatený súdny poplatok vo výške 11.820,- Sk a trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej pomoci:

1. prevzatie a príprava 18. 2. 2008

2. podanie žaloby 19. 2. 2008

3. pojednávanie 15. 10. 2008

(nemeritórne pojednávanie)

4. pojednávanie 13. 3. 2009

5. pojednávanie 14. 10. 2009

vo výške 3.640,- Sk úkony 1, 2; vo výške 910,- Sk úkon 3 a vo výške 120,83 EUR úkony 4, 5.

Pri určení tarifnej odmeny súd vychádzal z priznaného nároku žalobcovi v 1. rade 4.222,81 EUR, resp. 127.216,37 Sk.

Ďalej paušál 3 x 190,- Sk (úkony rok 2008) a 2 x 6,95 EUR (rok 2009) a 19 % DPH za úkony roku 2008 vo výške 1.556,10 Sk a rok 2009 vo výške 48,56 EUR podľa § 10, § 13 ods. 3, § 34 a § 18 vyhl. č. 655/2004 Z. z..

Daň z pridanej hodnoty za úkony právnej pomoci do 31. 5. 2009 súd priznal iba z tarifnej odmeny a za úkony od 1. 6. 2009 z celej odmeny.

Celkovo žalobcovi v 1. rade patrí odmena 1.038,90 EUR.

Každý zo žalobcov v 2. a 3. rade má právo na náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok vo výške 5.910,- Sk a trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej pomoci ako žalobca v 1. rade.

Súd pri určení tarifnej odmeny vychádzal z priznaného nároku 2.111,42 EUR, resp. 63.608,64 Sk.

Žalobcovia v 2. a 3. rade majú nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.200,- Sk za úkony 1, 2, vo výške 550,- Sk za úkon 3 a vo výške 73,03 EUR za úkony 4, 5.

Ďalej paušál 3 x 190,- Sk a 2 x 6,95 EUR a 19 % DPH za úkony v roku 2008 vo výške 940,50 Sk za rok 2009 vo výške 30,39 EUR.

Celkovo každému zo žalobcov v 2. a 3. rade patrí náhrada trov konania vo výške 600,98 EUR.

O trovách štátu bolo rozhodnuté podľa § 148 O. s. p. a na ich náhradu bol zaviazaný neúspešný žalovaný.

Trovy štátu pozostávajú z trov znalečného vyplatených zo štátnych prostriedkov.“

V nadväznosti na uvedené krajský súd vo svojom odôvodnení konštatuje:

„Výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalobcovia v 1. až 3. rade sú podielovými spoluvlastníkmi parc. č. 2881/2 – orná pôda o výmere 31.072 m² zapísanej na LV k. ú. P. a to žalobca v 1. rade v podiele 1/2 a žalobcovia v 2. a 3. rade každý v podiele 1/4.

Podľa vyjadrenia žalobcov žalovaný predmetnú nehnuteľnosť užíva vo výmere 27.084 m².

Medzi účastníkmi konania síce nebola uzatvorená nájomná zmluva, avšak medzi nimi existuje nájomný vzťah, ktorý vznikol zo zákona. Žalovaný za užívanie predmetnej nehnuteľnosti platí nájomné vo výške 0,30 Sk za 1 m² ročne a nájomné za rok 2001-2006 platil žalobcovi v 1. rade v celkovej výške 24.377,- Sk.“

K určení výšky nájomného krajský súd uviedol:

„Znaleckým posudkom č. 18/2009 vypracovaným Ing. J. Š. vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty pozemku pre účely výpočtu nájomného za dočasné užívanie pozemku žalovaným bola určená všeobecná hodnota nájomného parc. č. 2881/2 na LV užívanej žalovaným vo výmere 27.000 m² vo výške 2.905,52 eur za rok 2005, 3.119,62 eur za rok 2006 a vo výške 3.229,58 eur za rok 2007.

Znalecký posudok bol vypracovaný v súlade s vyhl. č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 64/1997 Z. z. (účinný od 1. 11. 2004 – 30. 4. 2008), ak medzi vlastníkom a užívateľom nebola uzavretá nájomná zmluva podľa osobitného predpisu, (6) vznikne medzi nimi dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona nájomný vzťah.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 64/1997 Z. z. (účinný od 1. 11. 2004 – 30. 4. 2008), výška ročného nájomného za užívanie pozemkov na základe nájomného vzťahu podľa § 3 je 10 % z ceny pozemkov zistenej podľa osobitného predpisu, 10).

Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 64/1997 Z. z. (účinný od 1. 11. 2004 – 30. 4. 2008), nájomné podľa odseku 1 je splatné do 1. apríla nasledujúceho roku.

Podľa 5 zák. č. 64/1997 Z. z. (účinný od 1. 11. 2004 – 30. 4. 2008), ak vlastník a užívateľ uzavreli pred účinnosťou tohto zákona nájomnú zmluvu podľa osobitného predpisu, (6) patrí vlastníkovi nájomné vo výške uvedenej v tejto zmluve.

Súd prvého stupňa správne ustálil, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že právny vzťah medzi spornými stranami by sa mal spravovať zákonnými ustanoveniami zák. č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vporiadaní vlastníctva k nim.

Účinnosťou tohto zákona dňa 26. 3. 1997 vznikol medzi nimi v súlade s ust. § 3 ods. 1 nájomný vzťah zo zákona.

Výška nájomného je určená ustanovením § 4 zák. č. 64/1997 Z. z. Jeho výška do 1. 11. 2004 bola určená sumou 10 % z ceny pozemkov zistenej podľa osobitného zákona – vyhlášky ministerstva financií 465/1991 Zb. najmenej vo výške 0,30 Sk/m².

Novelou účinnou od 1. 11. 2004 do 30. 4. 2008 výška nájomného je 10 % z ceny pozemkov zistenej podľa osobitného predpisu s odkazom na § 43 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách s nadväznosťou na vyhlášku Ministerstva pôdohospodárstva č. 38/2005 Z. z. o určení hodnoty pozemkov a porastov na nich.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že príloha 5 vyhlášky upravuje vzorec výpočtu hodnoty ako súčin výmery a jednotkovej hodnoty pozemku v danom prípade podľa listinných dôkazov žalovaných je to súčin výmery pozemku užíwanej 27.084 m² a jednotkovej ceny 0,65 Sk/m² vo výške 17.004, 60 Sk, teda hodnota ročného nájomu je 1.760,50 Sk, čo predstavuje 0,07 Sk/m².“

K aplikovateľnosti rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 27. novembra 2007 a z 27. januára 2009 k sťažnosti č. 74258/01 krajský súd uviedol:

„Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne aplikoval rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 27. 11. 2007 s tým, že správne vychádzal zo záverov znaleckého posudku Ing. J. Š. č. 18/2009, keď znalec pri určení hodnoty nájomného vychádzal z metodického postupu polohovej diferenciacie podľa prílohy č. 3 bodu G vyhl. 492/2004 Z. z. a podľa stanovenej všeobecnej hodnoty pozemku. Odvolací súd poukazuje aj na porovnanie primeranosti výšky nájmu určenej znalcom vzhľadom na všeobecne záväzné nariadenie Mesta P. v roku 2005, kde výška nájomného predstavovala sumu 800,- Sk za 1 m². Vo veci je jednotná cena 0,11 eur, t. j. 3,- Sk na 1 m². Odvolací súd má za to, že znalcom určená výška nájmu je primeraná vo vzťahu k obom sporným stranám, tak ako to konštatoval súd prvého stupňa. Správny je i výpočet súdu prvého stupňa, keď zistil, že žalovaný v prospech žalobcu v 1. rade mal uhradiť nájomné vo výške zodpovedajúcej jeho spoluvlastníckemu podielu 1/2 za rok 2005 1.317,90 eur, rok 2006 1.424,96 eur a rok 2007 1.479,95 eur a v prospech žalobcov v 2. a 3. rade každému v podiele 1/4 za rok 2005 658,96 eur, rok 2006 712,48 eur a rok 2007 739,48 eur, teda celkovo v prospech žalobcu v 1. rade vo výške 4 222,81 eur. Súd prvého stupňa správne vypočítal i výšku nájomného u žalobcov v 2. a 3. rade, u každého vo výške 2 111,42 eur.

Súd prvého stupňa správne vypočítal aj úrok z omeškania, ktorý priznal v súlade s ustanovením Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. účinného do 31. 12. 2008 odo dňa nasledujúceho po splatnosti nájomného podľa § 4 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z., podľa ktorého je nájomné splatné do 1. apríla nasledujúceho roku.

Výsledok konania skutočne závisel od záverov znaleckého posudku, preto správne súd prvého stupňa priznal žalobcom i plnú náhradu trov konania. Vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade však po predložení potvrdenia o zaplatení sumy 100 eur preddavku na znalecké dokazovanie nebolo možné presne určiť, či táto suma bola alebo nebola zaplatená a či ju súd prvého stupňa opomenul alebo neopomenul priznať.

Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 O. s. p. v jeho napadnutej časti, t. j. okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade ako vecne správny potvrdil.“

Vo vzťahu k odvolaniu sťažovateľky z 26. februára 2010 a jeho doplneniu z 3. marca 2010 krajský súd uviedol tieto skutočnosti:

„Na pojednávaní dňa 14. 10. 2009 boli obe strany v súlade s ustanovením § 120 ods. 4 O. s. p. poučené o tom, že všetky dôkazy musia predložiť alebo označiť skôr, ako bude vyhlásené rozhodnutie vo veci samej, pretože na dôkazy označené a predložené neskôr odvolací súd neprihliadne (č. l. 193 spisu).

Žalovaný ani do vyhlásenia napadnutého rozsudku žiadne nové skutočnosti netvrdil a žiadne nové dôkazy neoznačil. Právny zástupca žalovaného jednoznačne uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Nežiada vyhotovenie kontrolného znaleckého posudku majúc za to, že tento namieta ako celok. Poukázal na Ústavný nález 224/2001, podľa ktorého Ústavný súd SR skúmal súlad zákona 64/97 Zb., kde poukazoval iba na rozpor § 17 ods. 3 pokiaľ ide o rozhodnutie Európskeho súdneho dvora. Toto nepovažoval za relevantné pre predmetné konanie. Žiadal žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania (č. l. 192 druhá strana spisu).“

K namietanému porušeniu kontradiktórnosti konania krajský súd uviedol:

„Súdy sú viazané návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania na preukázanie ich tvrdení. Výnimočne súd môže vykonať aj iný dôkaz ako navrhli účastníci, ak je jeho vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Účastník, ktorý nepreukáže svoje tvrdenia dôkazmi ním navrhnutými, nemôže sa dôvodne domáhať zrušenia rozsudku pre nedostatočne zistený skutkový stav. Odvolací súd by za takého stavu mohol zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa len v prípade, že by zo skutkového stavu zisteného dokazovaním pred súdom prvého stupňa vyplývali iné skutkové závery, než aké boli konštatované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. V takom prípade pri nemožnosti zopakovania dokazovania pre jeho obsiahlosť, by odvolací súd mohol v zrušujúcom uznesení vysloviť iný skutkový a právny záver, ktorým by bol súd prvého stupňa viazaný. Takáto situácia dokazovania vykonaného pred súdom prvého stupňa však v danom prípade nenastala. Odvolací súd nemá dôvod dospieť k iným skutkovým záverom a v konečnom dôsledku ani k inému právnemu vyhodnoteniu skutkových zistení.

Odvolací súd tak nemôže prihliadnuť na dôkaz predložený žalovaným v doplnení odvolania žalovaného zo dňa 3. 3. 2010, a to odborné vyjadrenie znalkyne M. Takýto dôkaz mohol predložiť žalovaný iba v priebehu konania na súde prvého stupňa, pričom takýto dôkaz stačilo označiť, prípadne navrhnúť vo veci, vyžiadať odborné vyjadrenie alebo vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Žalovaný však v priebehu konania na súde prvého stupňa vykonanie takého dôkazu nenavrhol.

Znalecký posudok vo veci vypracoval znalec Ing. J. Š., CSc. a predložil ho do spisu dňa 16. 6. 2009. Znalecký posudok bol expedovaný právnemu zástupcovi žalovaného i žalovanému s tým, že obaja prevzali tento znalecký posudok dňa 7. 7. 2009, nie ako tvrdí žalovaný, že tomu tak bolo 13. 10. 2009. Žalovaný sa riadne k znaleckému posudku vyjadril a navrhol ho doplniť (č. l. 177 až 180 spisu). Následne dňa 6. 10. 2009 zaslal znalec Ing. J. Š., CSc. vyjadrenie k námietkam žalovaného k znaleckému posudku. Toto vyjadrenie prevzal žalovaný dňa 13. 10. 2009 (zrejme ide o dátum, o ktorom žalovaný v odvolaní tvrdí, že ide o dátum doručenia znaleckého posudku).

Na pojednávaní dňa 14. 10. 2009 bol prítomný znalec Ing. J. Š., CSc., ktorý zodpovedal na otázky žalovaného uvedené v jeho vyjadrení k znaleckému posudku (č. l. 191 druhá strana, č. l. 192 spisu). Ani právny zástupca žalobcov, ani právny zástupca žalovaného nemal ďalšie otázky na znalca, pričom obaja nemali návrhy na doplnenie dokazovania. Znalec zároveň zodpovedal na otázku o výmere užívaných nehnuteľností. Žalovaný tvrdil, že ide o výmeru vyššiu ako 27 084 m² (č. l. 192 spisu). Preto na odvoláciu námietku ohľadom nezistenia výmery znalcom odvolací súd neprihliadol.

Rozhodnutiu vo veci musí predchádzať zákonné konanie. Má ísť o taký postup súdu, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Žalovaný namieta, že v danom prípade tomu tak nebolo, lebo sa nemohol vyjadriť k znaleckému posudku vzhľadom na to, že vyjadrenie znalca dostal až 13. 10. 2009 a pojednávanie bolo vytýčené na termín 14. 10. 2009.

Na zabezpečenie ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkom procesné práva. Medzi tieto patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovateľ dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. V odvolacom konaní je však limitovaný, pričom dôkazy môže

predložiť, prípadne označiť do skončenia dokazovania na súde prvého stupňa pokiaľ je riadne poučený. Z obsahu spisu vyplýva, tak ako bolo konštatované vyššie, že žalovaný bol riadne na pojednávaní poučený. K znaleckému posudku mal možnosť sa vyjadriť, bolo mu doručené aj vyjadrenie znalca k znaleckému posudku, aj keď iba v lehote 1 deň pred pojednávaním, ale na pojednávaní dňa 14. 10. 2009 znova znalec zodpovedal na otázky žalovaného. Teda nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom. To, že si žalovaný po uplynutí lehoty na podanie odvolania zabezpečil odborný posudok, nemohol odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov zobrať do úvahy. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Rovnako sú chránení všetci účastníci konania, teda nielen žalovaný, ale i žalobcovia. Pokiaľ by odvolací súd prihliadol na dodatočne predložený dôkaz, porušil by právo žalobcov na ich súdnu ochranu.“

Z napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým tento súd potvrdil označený rozsudok okresného súdu, ktorý sťažovateľka napadla, vyplýva, že krajský súd sa v odvolacom konaní podrobne zaoberal všetkými námietkami sťažovateľky, aplikáciou ustanovení zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim (záhradkársky zákon) v znení neskorších predpisov, ako aj judikatúry ústavného súdu a EŠLP, ochranou procesných práv sťažovateľky vyplývajúcich z Občianskeho súdneho poriadku i namietaným porušením jej základného práva na súdnu ochranu. Námietka sťažovateľky týkajúca sa porušenia princípu retroaktivity v danom konaní nie je dostatočne a jednoznačne formulovaná. Napriek tomu ústavný súd posúdil aplikáciu relevantných právnych predpisov pri výpočte nájomného a nedospel k záveru tvrdeného sťažovateľkou, že išlo o porušenie princípu zákazu retroaktivity. Rozhodnutie krajského súdu nemožno považovať podľa názoru ústavného súdu za neodôvodnené a arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje (v sťažnosti uvádza tie isté argumenty, ktoré uviedla aj v odvolaní), nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivý

proces podľa čl. 6 dohovoru neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94, mutatis mutandis I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Navyše, pri preskúvaní namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09), čiže relevantné sú aj argumenty, ktoré uviedol aj okresný súd v rozsudku č. k. 29 C 51/08-199 zo 14. októbra 2009.

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (I. ÚS 3/97).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. septembra 2011